

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
Pracovisko pre komunikáciu s verejnosťou

Vážená pani
Jana Žitňanská
Rue Wiertz 60
Brusel 1047
Belgicko

Váš list číslo/zo dňa
36887/22.7.2015

Naše číslo
648/2015-PKV

Vybavuje/linka
Hazucha/253

Bratislava
03. 08. 2015

Vec

Sprístupnenie informácie

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov na základe Vašej žiadosti o sprístupnenie informácie v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám Vám poskytneme požadované informácie:

Otázka:

1. Akými konkrétnymi opatreniami plánuje ministerstvo zvýšiť atraktivitu učiteľského povolania a v akom horizonte ich plánuje prijať.

Stanovisko:

Opatrenia by sme mohli rozdeliť v rovine pregraduálnej prípravy a v rovine postrgraduálnej prípravy.

V rovine pregraduálnej prípravy ako iste viete, v súčasnosti prebiehajú komplexné akreditácie činností vysokých škôl. Komplexné akreditácie činností vysokých škôl sa uskutočňujú podľa zákona každých šesť rokov, podľa vopred zverejneného plánu, ktorý vypracúva Akreditačná komisia. Časť vysokých škôl predkladala podklady ku komplexnej akreditácii svojej činnosti začiatkom júna 2014, ďalšia časť začiatkom júla 2014. Na ďalších vysokých školách začala komplexná akreditácia ich činností v marci tohto roku, v prípade deviatich vysokých škôl je plánovaný začiatok komplexnej akreditácie ich činností v ďalšom období.

Komplexnú akreditáciu činností vysokých škôl vykonáva Akreditačná komisia, poradný orgán vlády Slovenskej republiky, ktorá hodnotenie vykonáva nezávisle. Akreditačná komisia prerokuje návrhy hodnotiacich správ vysokých škôl, ktorých komplexná akreditácia začala v roku 2014. Návrhy hodnotiacich správ budú následne ešte prerokované s jednotlivými vysokými školami.

V rámci týchto komplexných akreditácií sa posudzujú aj študijné programy vysokých škôl, ktoré pripravujú budúcich učiteľov.

Ministerstvo má dlhodobý záujem na zvyšovaní úrovne vnútorných systémov hodnotenia kvality vysokoškolského štúdia. Záujem na kvalitných absolventoch, ktorí sa uplatnia v praxi, by mali mať v prvom rade samotné vysoké školy. Vysoké školy požívajú vysoký stupeň autonómie v rámci svojho pôsobenia. Napriek tomu budú výsledky komplexnej akreditácie na pedagogických fakultách využité na prípadnú úpravu učiteľského vzdelávania v SR. Už v uplynulom období sa uskutočnil projekt analýzy pedagogického vzdelávania pod patronátom Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, v rámci ktorého bolo navrhnutých viacero modelov učiteľského vzdelávania pre slovenské regionálne školstvo.

Obe tieto skúsenosti budú využité v nasledujúcom období na racionalizáciu a skvalitnenie učiteľského vzdelávania v Slovenskej republike.

V rámci roviny postgraduálnej prípravy sa opatrenie budú dotýkať súčasných učiteľov prostredníctvom prípravy novely zákona o pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (zákon č. 317/2009 Z. z.), v ktorej sa úprava bude dotýkať nového systému vzdelávania od riadeného adaptačného procesu (adaptačné vzdelávanie) v reálnych podmienkach praxe na školách, cez proces kontinuálneho vzdelávania.

Zabezpečenie zvýšenia kvality vzdelávania učiteľov a tým aj kvality vyučovacieho procesu zabezpečí pripravovaný nový systém vykonávania atestácií, ktoré budú mať priamu väzbu na odmeňovací systém prostredníctvom profesijných štandardov.

Zvyšovanie kvality vzdelávania súčasných učiteľov nepriamo zvyšuje aj atraktivitu učiteľského povolania.

Okrem uvedeného sa ministerstvu školstva podarilo v uplynulom období zabezpečiť pravidelný nárast platov učiteľov, a to na vyššej úrovni ako pri iných kategóriách zamestnancov v štátnej správe. V tomto trende má ministerstvo eminentný záujem pokračovať.

Otázka:

2. Akými opatreniami chce ministerstvo dosiahnuť, aby o štúdium na fakultách pripravujúcich budúcich učiteľov mali záujem študenti s najlepšimi vzdelávacími výsledkami? V akom časovom horizonte?

Stanovisko:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytuje verejným vysokým školám dotáciu na motivačné štipendiá. Okrem toho sa jednotlivým vysokým školám poskytuje dotácia pre študentov vo vybraných študijných odboroch, a to aj v rámci predmetov učiteľstva.

Otázka:

3. Pri akreditácií vysokých škôl sa skúmajú najmä formálne kritériá akými sú garant, počet a kvalifikácia pedagógov, množstvo ich vedeckých výstupov a materiálno-technické zabezpečenie školy. Plánuje ministerstvo iniciovať zmenu akreditačných kritérií tak, aby najmä na fakultách pripravujúcich budúcich učiteľov

viac zohľadňovali kvalitu výučbu (nielen kvalitu vedy) a učiteľskú orientáciu štúdia? Ak áno, akú konkrétnu podobu by mali mať zmenené akreditačné kritériá a v akom časovom horizonte by k tejto zmene malo dôjsť?

Stanovisko:

Vzhľadom na prebiehajúcu komplexnú akreditáciu vysokých škôl sa zmena akreditačných kritérií neplánuje.

Otázka:

4. Pri pridelení normatívo vysokým školám sa, okrem iného, zohľadňuje formálne vzdelanie pedagógov. Na lektora, ktorý síce nemá vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa, ale má často krát skúsenosti z praxe, dostávajú vysoké školy nižší normatív ako na odborného asistenta s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa, ktorý však často nemá, alebo má iba minimálnu skúsenosť, s výučbou na školách. Na vysokých školách pripravujúcich budúcich učiteľov tak často krát vyučujú pedagógovia s obmedzenými skúsenosťami z praxe. Plánuje ministerstvo zmeniť financovanie vysokých škôl tak, aby vysoké školy pripravujúce budúcich pedagógov boli viac motivované zamestnávať pedagógov z praxe (t.z. aj tých bez titulu PhD.)?

Stanovisko:

Pedagogické fakulty pripravujúce učiteľov v súčasnosti spolupracujú s učiteľmi z praxe v rámci pedagogických praxí študentov.

Otázka:

5. V akom stave je príprava profesijných štandardov učiteľskej profesie. Kedy budú dokončené.

Stanovisko:

Prvá fáza prípravy profesijných štandardov pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a kategórie odborných zamestnancov, vedúcich pedagogických a vedúcich odborných zamestnancov a pedagogický a odborný zamestnanec špecialista boli spracované a odovzdané ministerstvu Metodicko-pedagogickým centrom (MPC) v júli 2015. Ministerstvo poverilo MPC plnením danej úlohy v rámci projektu „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“ s cieľom pripraviť profesijné štandardy na zabezpečenie profesionalizácie a ochrany profesie učiteľa (rozumej pedagogického ako aj odborného zamestnanca). Podmienkou profesionalizácie je aj existencia profesijných štandardov a etických princípov, ktoré umožnia zvýšiť status profesie a jej prestíže v spoločnosti (zahraničné skúsenosti naznačujú, že profesie ktoré majú prijaté profesijné štandardy a etické princípy majú vyšší spoločenský status.

Zapracovaním profesijných štandardov do novely zákona (viď stanovisko k otázke č. 1) sa sleduje ich záväznosť/podklad

- pre tvorbu programu adaptačného vzdelávania začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca,
- na vykonanie atestácie,
- na akreditovanie programov kontinuálneho vzdelávania alebo

- pre tvorbu plánu (individuálneho a kolektívneho) profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školy a školského zariadenia.

Dopracovanie novely zákona a jej predloženie do legislatívneho procesu sa plánuje na rok 2016.

Otázka:

6. Počet hodín pedagogickej praxe študentov je na Slovensku jeden z najnižších spomedzi všetkých krajín Európskej únie. Ako plánuje ministerstvo podporiť zvyšovanie počtu hodín pedagogickej práce? V akom časovom horizonte plánuje ministerstvo opatrenia za týmto účelom prijať?

Stanovisko:

Tvorba študijných programov je v samosprávnej pôsobnosti VŠ. V rámci tejto samosprávy si počet hodín pedagogickej praxe študentov určuje priamo vysoká škola.

Ministerstvo má len obmedzené možnosti, ako stimulovať zmenu v študijných programoch tak, aby obsahovali viac praxe. Na druhej strane, ak sa ukáže, že viac praxe by skvalitnilo prípravu učiteľov, ministerstvo bude hľadať nástroje na podporu takýchto zmien v rámci vysokoškolského vzdelávania.

Otázka:

7. Na Slovensku v súčasnosti neexistujú právne ustanovené fakultné cvičné školy s určením požiadaviek na kvalitu a druhy služieb (napr. prax študentov, ale aj výskum a spolupráca s inými fakultami). Takisto legislatívne nenájdeme zadaný pojem cvičný učiteľ. Plánuje ministerstvo legislatívne spresniť fungovanie cvičných škôl a podporiť ich financovanie? Ak áno, akými konkrétnymi opatreniami a v akom časovom horizonte?

Stanovisko:

Významnejšie zmeny zákona o VŠ sa v tomto volebnom období už nepredpokladajú. V rámci rozpisu dotácií verejných vysokým školám ministerstvo poskytuje osobitné finančné prostriedky na praktickú výučbu študentov.

Otázka:

8. Nadpolovičná väčšina absolventov učiteľstva a učiteľov do 30 rokov sa cíti nedostatočne pripravená na vyučovanie žiakov so špeciálnymi potrebami, na udržanie disciplíny v triede a v poradenstve žiakom v učebných, osobných a sociálnych problémoch. Plánuje ministerstvo prijať opatrenia na to, aby štúdium na fakultách pripravujúcich budúcich učiteľov pripravilo študentov na inkluzívne vzdelávanie? Ak áno, aké a v akom časovom horizonte?

Stanovisko:

Nakoľko Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR nedisponuje štatistickými zisteniami, resp. prieskumami, ktoré obsahujú uvedené informácie a údaje, nie je možné sa k otázke relevantne vyjadriť.

V zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch absolvujú začínajúci učitelia (a ostatní začínajúci pedagogickí a odborní zamestnanci škôl a školských zariadení) adaptačné vzdelávanie na škole, kam nastúpia.

Adaptačné vzdelávanie sa uskutočňuje podľa vzdelávacieho programu adaptačného vzdelávania vypracovaného zamestnávateľom, poskytovateľom adaptačného vzdelávania je škola alebo školské zariadenie, s ktorým má pedagogický zamestnanec (alebo odborný zamestnanec) uzatvorený pracovný pomer.

Zároveň podľa § 35 ods. 10 uvedeného zákona možno prijať pedagogického zamestnanca (alebo odborného zamestnanca) po absolvovaní šiestich mesiacov pedagogickej činnosti (alebo odbornej činnosti), teda spravidla po adaptačnom vzdelávaní, na kontinuálne vzdelávanie. V rámci kontinuálneho vzdelávania ponúka naša priamo riadená organizácia Metodicko-pedagogické centrum niekoľko akreditovaných programov k uvedenej problematike. Ako príklad môžeme uviesť vzdelávacie programy Profesionalita v práci triedneho učiteľa, Intervenčné stratégie a techniky riešenia výchovných problémov, Pedagogické možnosti znižovania agresivity detí v školskom veku, Aktuálne problémy v prevencii sociálno-patologických javov či Intervenčné stratégie a techniky riešenia výchovných problémov.

Okrem toho naša ďalšia priamo riadená organizácia Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie s podporou ministerstva a štrukturálnych fondov EÚ spustil digitálny poradenský systém pod názvom KOMPOSYT. Táto digitálna technológia umožní prvýkrát v histórii poradenského systému na Slovensku online diagnostikovať žiakov s poruchami učenia, správania sa, nadaných žiakov či deti zo znevýhodneného sociálneho prostredia. Skrátí sa tak diagnostický proces a odborníci ušetria čas pri identifikácii problémových žiakov. Zároveň budú mať priestor na dôkladnejšie poradenstvo a odstraňovanie porúch u detí, ktoré majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

S pozdravom

Mgr. Andrej Hazucha
hlavný radca
pracovisko pre komunikáciu s verejnosťou